model kartonowy ♦ 1 : 25

MODELIK

Rok XII (XIX) Nr 18/08 ISSN 1428-3840

Nakład 1000 egz.

FSO Syrena 105 Bosto

POLSKI SAMOCHÓD OSOBOWO-TOWAROWY Z II POŁOWY XX WIEKU

Polski samochód osobowy z II połowy XX wieku

FSO SYRENA 105 Bosto

Pomysł na wyprodukowanie popularnego samochodu osobowego zrodził się jeszcze w 1955 roku. Pierwsza prezentacja modelu Syrena 100 miała miejsce w czerwcu 1955 r. podczas XXIV Międzynarodowych Targów Poznańskich. Olbrzymie zainteresowanie, z jakim spotkała się na tej imprezie, skłoniło ówczesny rząd do skierowania jej do produkcji. Ze względów finansowych w Syrenie wykorzystano dużą liczbę części z wcześniej produkowanego samochodu M.-20 Warszawa. Takie rozwiązanie przyczyniło się jednak do wzrostu masy całkowitej samochodu (950 kg). W 1957 r. wyprodukowano 200 syren, których elementy nadwozia były wykonywane ręcznie. Podobnie wykonano pierwszych 300 sztuk w następnym roku. Dalsze egzemplarze miały już nadwozie wykonane z blach tłoczonych. Ostatnią wersją była produkowana w latach 1972-83 Syrena 105. Produkcję popularnej „skarpety" zakończono 30 czerwca 1983 roku po wyprodukowaniu 521.311 sztuk, ale jeszcze dzisiaj nieliczne egzemplarze (już wysłużonych) Syrenek można spotkać na polskich drogach. Staje się ona dla niektórych wręcz pojazdem kultowym, istnieje wiele "Fanklubów Syreny".

Oprócz modelu osobowego produkowane były także odmiany „R" (rolnicza) i „Bosto" czyli bagażowo-osobowa. W tym wydaniu "Modelika" zamieszczona jest właśnie Syrena „Bosto".

Dane techniczne:

Długość:	4040 mm
Szerokość:	1560 mm
Wysokość:	1515 mm
Silnik:	gaźnikowy dwusuw
Pojemność skokowa:	842 ccm
Zbiornik paliwa:	35 l
Masa samochodu:	910 kg
Masa z pełnym obciążeniem:	1260 kg (1285 kg)
Prędkość maksymalna:	120 km/h
Zużycie paliwa:	7 - 8,8 l/100 km

UWAGI OGÓLNE

Trafia w Wasze ręce kolejny model należący do grupy modeli zdecydowanie trudnych i nie polecałbym go mniej wprawnym modelarzom. Dla bardziej zaawansowanych może stanowić jednak ciekawe wyzwanie. Można go wykonać w wersji uproszczonej tzn. bez wykonania silnika i wnętrza nie wycinając otworów okiennych, można także wykonać silnik, podwozie, wnętrze, otwieraną maskę, otwierane tylne drzwi, skręcane przednie koła itp. Zastosowana przeze mnie numeracja części jest w większości zgodna z kolejnością sklejania. Części których krawędzie będą po sklejeniu widoczne należy na bieżąco retuszować odpowiednio dobraną farbką lub kredką. Niektóre elementy (np. wnętrza nadkoli czy rura wydechowa) będą wymagały malowania. Wszystkie części które będą zaginane należy przed wycięciem „bigować", czyli natłaczać w miejscu zagięcia przy pomocy np. wypisanego wkładu do długopisu. Części należy wycinać bardzo dokładnie i „przymierzać trzy razy" przed doklejeniem i niestety często maskować ewentualne niedokładności załączonym dodrukiem kolorów.

Gotowy model należy wyretuszować farbkami i ewentualnie polakierować.

DODATKOWE OZNACZENIA:

* - podkleić kartonem (jak arkusze modelu)
** - podkleić tekturą 0,5mm
*** - podkleić tekturą 1mm
W - wyciąć otwór
✂ - rozciąć

OPIS BUDOWY

Budowę podwozia rozpoczynamy od naklejenia na tekturę 1mm podłogi kabiny kierowcy cz.1 którą podklejamy częścią 1a. Oczywiście w prawdziwym samochodzie element ten jak i wiele innych wyglądał trochę inaczej ale musiałem dla potrzeb modelu kartonowego zmodyfikować je nieco. Pierwszą część ramy cz.2 po wzmocnieniu tekturą i podklejeniu cz.2a przyklejamy w zaznaczonym miejscu do cz.1a. Podłogę przedziału towarowo-pasażerskiego cz.3 wzmacniamy tekturą i podklejamy cz.3a. Do podłogi doklejamy tylną część ramy cz.4 i 4a. Na wystające końcówki ramy 2 oraz fragment podłogi „szoferki" naklejamy podłogę towarowo-pasażerską tak, żeby powstało podwyższenie. Z przodu ramy cz.2 doklejamy poprzeczkę cz.5. W zaznaczonych miejscach do spodu podłogi doklejamy „wahacze" cz.6 (oczywiście w prawdziwym samochodzie wyglądało to inaczej). Do wahaczy przyklejamy pionowo, wykonaną z patyczka wg szablonu oskę skrętną (rysunek). Tarcze kół przednich cz.7 wzmacniamy tekturką i sklejamy z krążkami 7a do których doklejamy wykonaną z patyczka oskę. W zaznaczonych miejscach do cz.7 przyklejamy paseczki cz.8 które po przewleczeniu przez nie oski skrętnej pozwolą na skręcanie kół. Oczywiście jeżeli okaże się, że paseczki są za długie to obcinamy je. Jarzma „drążka skrętnego" cz.9 sklejamy parami wykonując w zaznaczonych miejscach otworek i przyklejamy do cz.7. Wskazanym jest po przyklejeniu jarzm do tarcz cz.7 - usztywnić je

MODELIK 18/08
ISSN 1428-3840

FSO Syrena 105 "Bosto"
Wydanie I

Opracowanie modelu: **Andrzej Maciejczak**
Ilustracja na okładce: **Wojciech Sankowski**
Redakcja numeru: **Janusz Oleś**

Druk: **Drukarnia MODELIK & Drukarnia DB**

Wydawca:
Wydawnictwo i Drukarnia "MODELIK" - Janusz Oleś
74-100 Gryfino; ul. Szczecińska 10
Korespondencja:
"MODELIK"; 74-100 Gryfino; skr. poczt. 145
tel./faks: (091) 40-45-299 e-mail: biuro@modelik.pl
www.modelik.pl

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE © PRZEDRUK I KOPIOWANIE WYŁĄCZNIE ZA ZGODĄ WYDAWCY

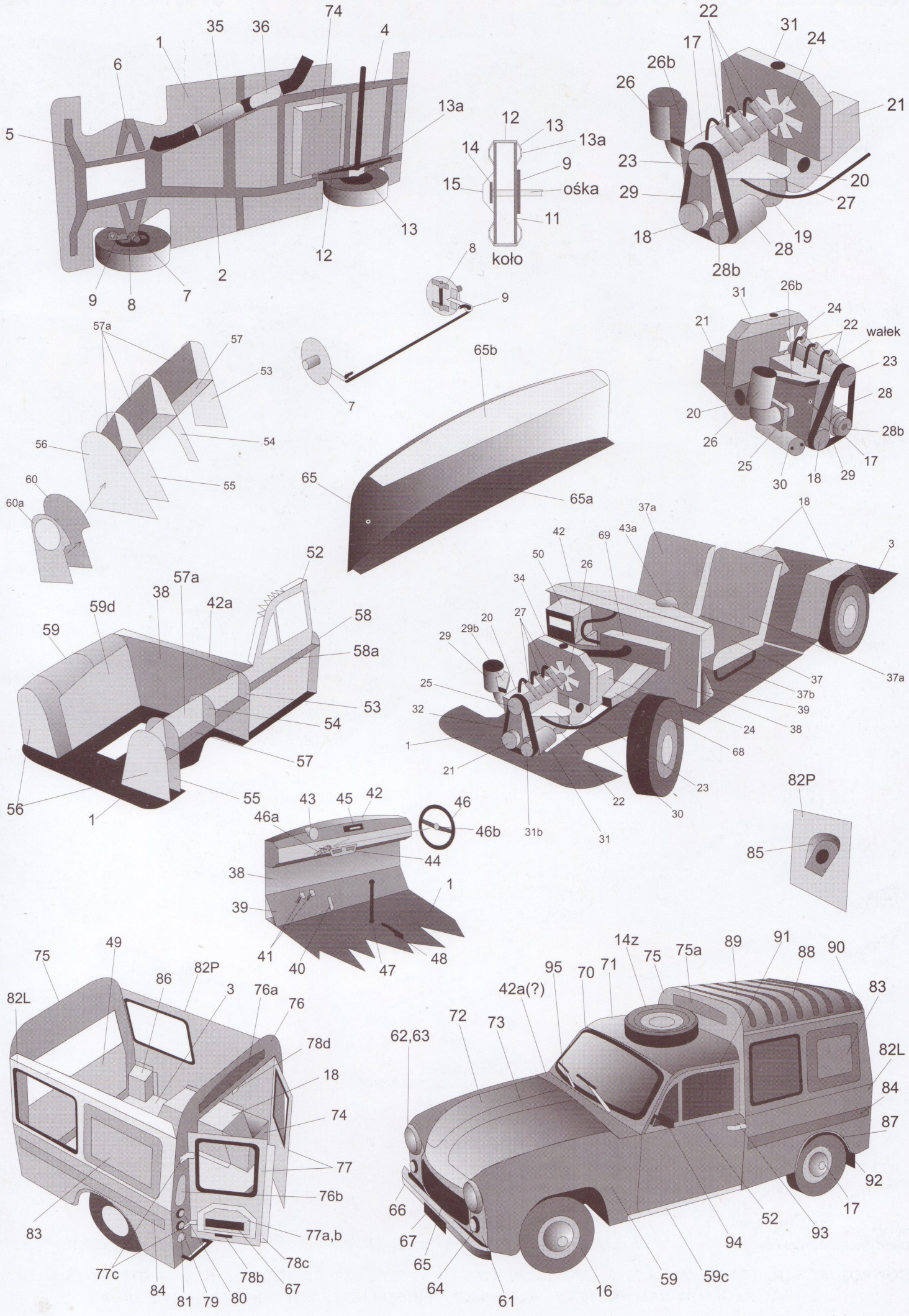
koło
wałek

cyjanopanem. Jarzma łączymy ze sobą od dołu wykonanym z drutu drążkiem skrętnym. Gniazda resorów wykonujemy z elementów 10 - przednie i 11 tylne. Dwie sztuki resorów cz.12 sklejamy, wyginamy i wklejamy pomiędzy gniazda 10 i 11. Tylną oś wykonujemy z patyczka wg szablonu, malujemy czarną farbą i na jej końcach montujemy „tarcze" kół tylnych cz.13. Oskę przyklejamy do resorów przy pomocy paseczków 13a. Koła wykonujemy z wzmocnionych tekturą krążków cz.14 w których wykonujemy otworki na oski. Części 14 łączymy oklejając „bieżnikami" cz.15. Z krążków cz. 16, i 16a wykonujemy boki opon (rysunek). Po nałożeniu sklejonych kół na oski, zabezpieczamy je przed spadnięciem krążkami cz.16b. Krążki 16b maskujemy kołpakami cz.17. Identycznie wykonujemy koło zapasowe cz.14z, 15z, 16z które pod koniec montażu modelu umieścimy na dachu szoferki. Nadkola tylne cz.18 po sklejeniu zaczerniamy od wewnętrznej strony i przyklejamy do podłogi w zaznaczonych miejscach nad tylnymi kołami. Do podwozia w zaznaczonym miejscu przyklejamy zbiornik paliwa cz.19.

Silnik

Przy montażu silnika posługujemy się określeniami „strona lewa" i „strona prawa" tak jak byśmy patrzyli na silnik od przodu.

Montaż silnika rozpoczynamy od sklejenia „w pudełko" bloku silnika czyli cz.20 do którego od przodu przyklejamy krążek 21 - rozdzielacz zapłonu. Od tyłu przyklejamy obudowę sprzęgła cz.22, 22a i 22b. Do tejże obudowy doklejamy zmontowaną obudowę przekładni głównej cz.23. Skrzynię biegów cz.24 po sklejeniu łączymy z przekładnią główną cz.23. Wałek napędu wentylatora wykonujemy z patyczka 2mm wg szablonu. Do wałka z jednej strony przyklejamy kółko pasowe cz.25, a z drugiej wiatraczek wentylatora chłodnicy cz.26. Cały wałek przyklejamy do głowicy silnika po prawej stronie wiatraczkiem do tyłu samochodu (rysunek). Cewki zapłonowe wykonujemy ze zwiniętej ciasno cz.27 w której środek, podczas zwijania, wklejamy kawałki cienkiego drutu lub nitki które stanowić będą przewody do świec. Cewki przyklejamy do wałka (rysunek). Gaźnik wykonujemy z naklejonego na tekturę prostokąta cz.28 w którym wycinamy otwór. Przez otwór w „gaźniku" przewlekamy wykonaną np. z przewodu elektrycznego 3mm wg szablonu podstawę filtra powietrza. „Gaźnik" wraz z podstawą wklejamy w otwór wykonany w lewym boku bloku silnika. Filtr powietrza cz.29 sklejamy „w walec" i zamykamy z góry krążkiem 29a. Z boku doklejamy chwyt powietrza do filtra cz.29b. Filtr „nasadzamy" na podstawę tak, żeby chwyt powietrza był skierowany do przodu nad blokiem silnika. Kolektor wydechowy cz.30 doklejamy do bloku. Prądnicę sklejamy z walca cz.31, krążków 31a oraz wzmocnionego tekturą krążka 31b. Prądnicę przyklejamy do prawego boku silnika tak aby wraz z deklem rozdzielacza zapłonu (21) oraz kołem pasowym napędu wiatraka (25), krążek 31b znalazł się w „jednej linii" co umożliwi połączenie tych elementów paskiem cz.32. Rozrusznik cz.33 sklejamy w rurkę którą zamykamy krążkami 33a. Rozrusznik przyklejamy z prawej strony bloku silnika na dole krążkiem z zaciskami do przodu. Chłodnicę wykonujemy z podklejonych tekturą części 34 które po złączeniu oklejamy paskiem 34a. Chłodnicę przyklejamy od góry do obudowy przekładni głównej. Cały silnik przyklejamy częściowo do podłogi wklejając go w otwór tak, żeby skrzynka biegów znalazła się w wycięciu podłogi. Rurę wydechową wykonujemy z drutu ok. 2mm wg szablonu. Z powodów technologicznych pominiemy komorę rozprężną i zainstalujemy pozostałe dwa tłumiki. Tłumik pierwszy cz.35 po zmontowaniu umieszczamy na rurze wg rysunku. Tłumik drugi cz.36 również po zmontowaniu umieszczamy na końcowym odcinku rury wg rysunku. Całą rurę wkładamy w podłużny otwór wycięty w podłodze po prawej stronie silnika i zagięty odcinek rury umieszczamy w otworze pod kolektorem wydechowym.

Wnętrze i karoseria samochodu.

Wyposażanie wnętrza rozpoczynamy od zmontowania foteli kierowcy i pasażera. W tym celu wycinamy i sklejamy siedziska cz.37 oraz oparcia cz.37a. Z drutu wg szablonu, wykonujemy nóżki foteli które wklejamy w zaznaczone otworki. Stosując metodę uproszczoną możemy nóżki wykonać z części 37b. Zmontowane fotele przyklejamy do podłogi w zaznaczonych miejscach. Przednią ściankę działową cz.38 wzmacniamy tekturą, doklejamy do niej cz.38a i przyklejamy do jej dolnej części podwyższenie podłogi cz.39 oraz pedały: gazu cz.40, sprzęgła i hamulca cz.41. Deskę z przyrządami sklejamy z części 42. Całą deskę przyklejamy do ścianki 38. Do deski przyklejamy prędkościomierz cz.43 wraz z osłoną cz.43a, wskaźniki temperatury i paliwa cz.44 oraz radio cz.45. W uprzednio wycięty otworek wklejamy wykonaną z patyczka kolumnę kierownicy (szablon) którą malujemy czarną farbą i owijamy od góry paskiem 46a. Z lewej strony kierownicy (patrząc ku przodowi modelu) przyklejamy wykonany z drucika przełącznik kierunkowskazów. Do kolumny na końcu przyklejamy wzmocnioną tekturą kierownicę cz.46 do której przyklejamy „przycisk klaksonu" cz.46b. Pomiędzy fotele wklejamy wykonaną ze szpilki dźwignię zmiany biegów owiniętą na dole paskiem 47. Również między fotele wklejamy dźwignię hamulca ręcznego 48. Za fotelami przed podwyższeniem tylnej podłogi umieszczamy ruchomą ściankę działową cz.49 i 49a. Do ścianki 38a przyklejamy półkę akumulatora cz.50a oraz akumulator cz.50. W burtach wewnętrznych cz.51L i P wycinamy otwory okienne i wywijamy sklejki do wewnątrz. Powierzchnie zewnętrzne burt cz.52L i P po wycięciu otworów okiennych podklejamy folią przeźroczystą. Teraz łączymy ze sobą cz.51 i 52 po czym przyklejamy je do wręgi 38 i ścianki działowej 49 „na styk". Szkielet błotników wykonujemy z wręg 53, 54, 55, 56 połączonych wzdłużnicą 57 i kształtkami 57a. (rysunek). Tak sklejone szkielety doklejamy do ścianki działowej 38 oraz podłogi. Do tylnej krawędzi burt doklejamy wręgi 58 i łączymy je ze szkieletem błotników rozpórką 58a. Teraz do tych wręg oraz szkieletu błotników doklejamy pokrycie cz.59 którego rozcięcia łączymy ze sobą sklejkami 59a i 59b. W dolnej części pokrycia umieszczamy listwy ozdobne cz.59c a od strony komory silnika przyklejamy dwie

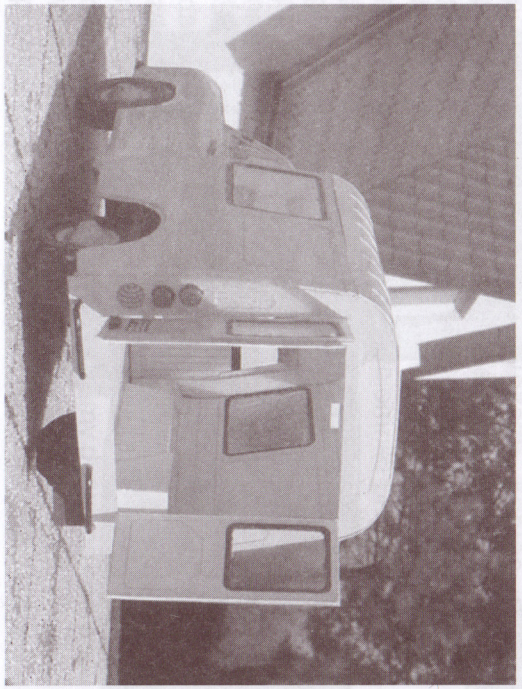

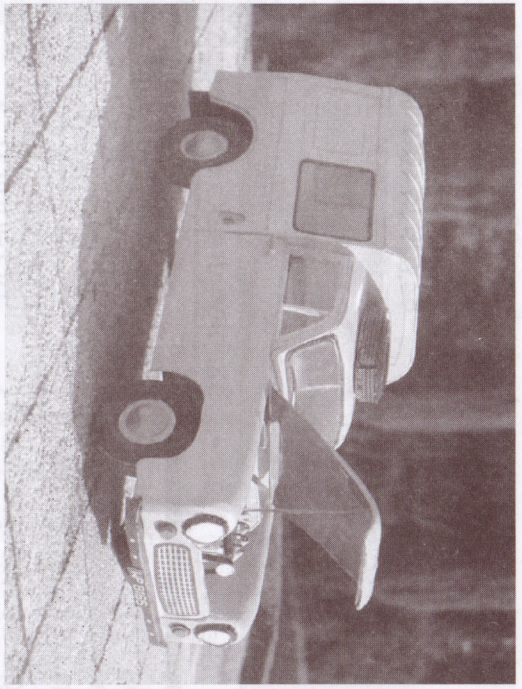
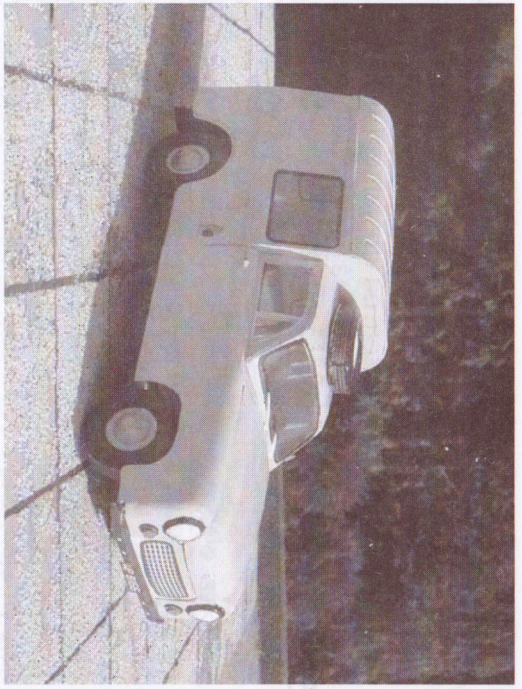

Wykonana przez autora “surówka” - szpachlowana i malowana farbami

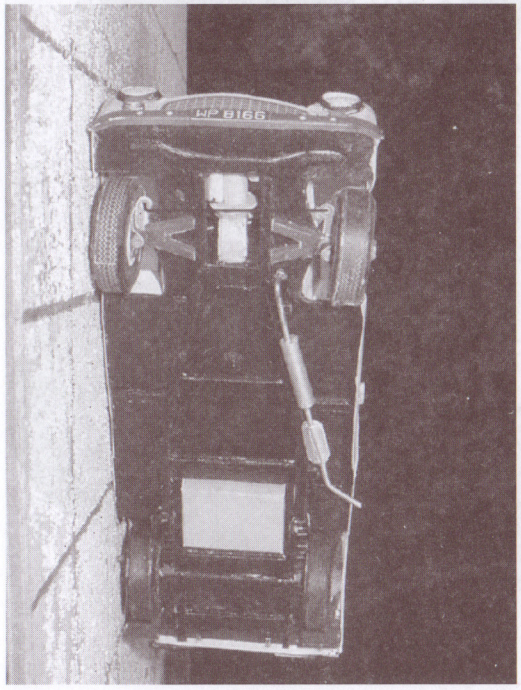

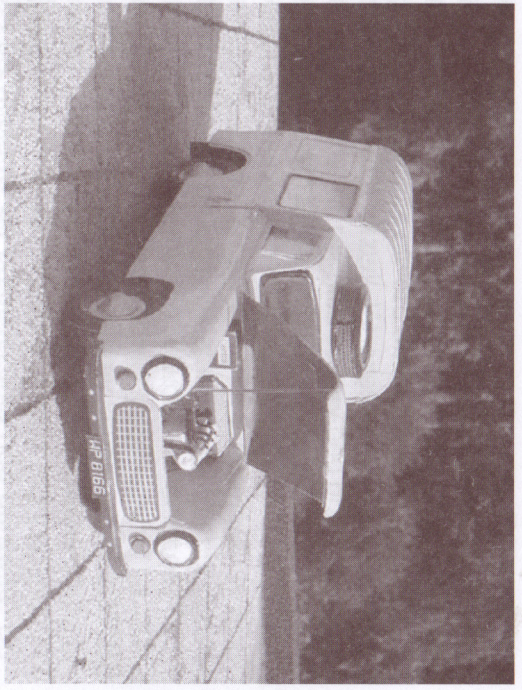

płaszczyzny 59d. Prawdopodobnie wielu spośród Was napotka w tym momencie problemy z prawidłowym uformowaniem błotników. Ale nic to, najgorsze jeszcze przed Wami. Części czołowe błotników montujemy po mozolnym wycięciu wręg 60 i 60a, sklejeniu ich ze sobą i oklejeniu ich pokryciem 61 które ma przybrać kształt półokrągły. W większy otwór wklejamy zmontowany z części 62 i 63 reflektor przy czym cz.63 wytłaczamy w kształt półkolisty np. końcem pędzelka na gumce. Oczywiście szkiełka reflektorów można wykonać również z opakowań po lekach. W zaznaczonym miejscu do cz.61 przyklejamy uprzednio zmontowane i wyretuszowane kierunkowskazy cz.64 i 64a. Wlot powietrza cz.65 możemy wykonać w dwojaki sposób: wycinamy, podklejamy kształtkami 65a i 65b i przyklejamy „tak jak leci" do wręg 60 i podłogi, lub wycinamy otwór tak, żeby została czarna ramka i od środka podklejamy go kawałkiem np. czarnej siatki przeciwko owadom. Zderzak przedni cz.66 przyklejamy do krawędzi podłogi. Do zderzaka przyklejamy numer rejestracyjny 67. Teraz czas na uzupełnienie komory silnikowej. Z części 68 wykonujemy wewnętrzną część kolumny kierownicy którą doklejamy do wystającej drewnianej końcówki kolumny oraz do lewego pokrycia błotnika cz.59. (rysunek). Nagrzewnicę cz.69 po sklejeniu przytwierdzamy do kolumny kierownicy. Z grubego okrągłego kawałka sznurowadła (najlepiej czarnego) lub przewodu w koszulce 4mm wykonujemy „rurę" ssącą łącząc nić nagrzewnicy z prawym pokryciem błotnika. Z cienkiego sznurowadła wykonujemy przewód nadmuchu którego jeden koniec wklejamy po środku pod szybę przednią, a drugi przyklejamy do prawej ścianki nagrzewnicy. Jeśli pomiędzy pokryciem błotników, a górą deski z przyrządami wystąpiły drobne szczeliny, to można je zakleić pasem podokiennym cz.42a przygotowanym na taką ewentualność. Szybę przednią wykonujemy z przeźroczystej folii na którą naklejamy ramkę cz.70, podklejamy ramką wewnętrzną 70a. Całe okno przednie doklejamy do sklejek przednich słupków burt wyginając górne ząbki lekko do środka. Dach cz.71 musimy starannie uformować przy pomocy sklejek 71a i przyklejamy go do sklejek burt oraz ząbków okna przedniego. Tylne ząbki dachu zaginamy do dołu. Maskę wycinamy z części 72. Na szerszym końcu wklejamy wręgę 72a i formujemy kształt maski przy pomocy sklejek 72b. Węższy koniec maski podklejamy wręgą 72c. Na wierzch maski przyklejamy przetłoczenie cz.73. Montaż przedziału pasażersko-towarowego rozpoczynamy od sklejenia pojemników narzędziowych cz.74L i P. Pojemniki przyklejamy do podłogi oraz tylnych płaszczyzn nadkoli. W ściance przedniej 75 wycinamy podłużny otwór przetłoczenia i podklejamy go paskiem 75a. Teraz ściankę naklejamy na tekturkę i po wycięciu, podklejamy częścią 75b. Ściankę przyklejamy do wręg 58 oraz do sklejek burt i dachu. Przed montażem ścianki tylnej musimy zdecydować, czy wykonujemy ją z drzwiami ruchomymi czy też jako całość. Jeśli drzwi będą otwierane to w części 76 wycinamy drzwi „po obrysie". Wycinamy również otwory pod przetłoczenia. Otwory przetłoczeń podklejamy częściami 76a i 76b. Teraz wzmacniamy ściankę tekturą i podklejamy częścią 76c w której też wycięliśmy otwór drzwiowy. W celu uniknięcia ewentualnego uszkodzenia skrzydeł drzwi podczas wycinania otworu drzwiowego zamieściłem osobno skrzydła drzwi. W częściach 77 wycinamy otwory okienne jak również otwory pod przetłoczenia. Okna podklejamy folią przeźroczystą, a przetłoczenia sklejonymi uprzednio elementami 77a i 77b. Teraz naklejamy części 78 na tekturkę i wycinamy w nich otwory okienne po czym sklejamy kolejne pary drzwi. Drzwi dopasowujemy do otworu w ściance 76 i mocujemy je do niej przy pomocy „zawiasów" cz.77c. Do prawego skrzydła doklejamy klamkę cz.78a, a do lewego paseczek 78b imitujący oprawę lampki oświetlenia numeru rejestracyjnego który to numer (67) przyklejamy do przetłoczenia nad oprawką. Do wewnętrznej krawędzi lewego skrzydła drzwi doklejamy paseczek cz.78c ograniczający domykanie skrzydła prawego, a od środka ścianki, nad ramą drzwi - drugi ogranicznik cz.78d. Również do tylnej ścianki przyklejamy lampy zespolone stopu i pozycyjne cz.79, nad nimi kierunkowskazy cz.80, a na samym dole światełka odblaskowe cz.81. Z kawałków drutu wykonujemy wg szablonu stopnie wejściowe i przyklejamy je w zaznaczonych miejscach na dole ścianki. Teraz przyklejamy całą tylną ściankę do krawędzi podłogi oraz do pojemników narzędziowych zwracając uwagę na zachowanie kąta prostego pomiędzy ścianką, a podłogą. W ścianie bocznej prawej cz.82P wycinamy wszystkie otwory. Otwór okienny podklejamy folią przeźroczystą. Sąsiedni otwór podklejamy przetłoczeniem które uprzednio montujemy z elementów 83 i 83a. Przetłoczenie podłużne podklejamy paskiem 84. Wlewu paliwa nie wycinamy, a jedynie rozcinamy po linii krzywej i odchylamy nieco do środka. W wewnętrznej płaszczyźnie ściany cz.82Pa, wycinamy otwór okienny i otwór wlewu i całą powierzchnię przyklejamy do ściany 82 zaginając lekko górną sklejkę do środka. Pomiędzy odgięty do środka wlew paliwa wklejamy uformowaną łukowato cz.85. Całość wlewu zaklejamy elementem 86. Ściankę w połowie lekko zaginamy tak, żeby pasowała do ścianek przedniej i tylnej. Do wewnętrznej krawędzi otworu nadkola przyklejamy elementy 87 tak, żeby wystawały poza otwór. Tak zmontowaną ścianę przyklejamy na styk do krawędzi ścianek przedniej i tylnej raz do sklejek nadkoli. Ścianę boczną lewą cz.82L montujemy podobnie jak ściankę prawą i przyklejamy ją po przeciwnej stronie nadwozia. Płaszczyzna dachu składa się z dwóch elementów cz.88 oraz naklejonej na nią cz.89 w której wycinamy podłużne otwory. Całość zaginamy dopasowując do ścianek przedniej i tylnej i przyklejamy ją do nich oraz do sklejek ścian bocznych. Do połączenia dachu z burtami przyklejamy paski cz.90 imitujące rynienki. Również wykonane z cz.91 rynienki przyklejamy nad drzwiami kabiny kierowcy. „Chlapacze" tylne cz.92 sklejamy parami i przyklejamy za tylnymi kołami do podwozia. Na końcu doklejamy do drzwi kabiny klamki cz.93, przed trójkątnym okienkiem - lusterko cz.94 oraz pod przednim oknem wycieraczki cz.95.

ŻYCZYMY PRZYJEMNEJ ZABAWY

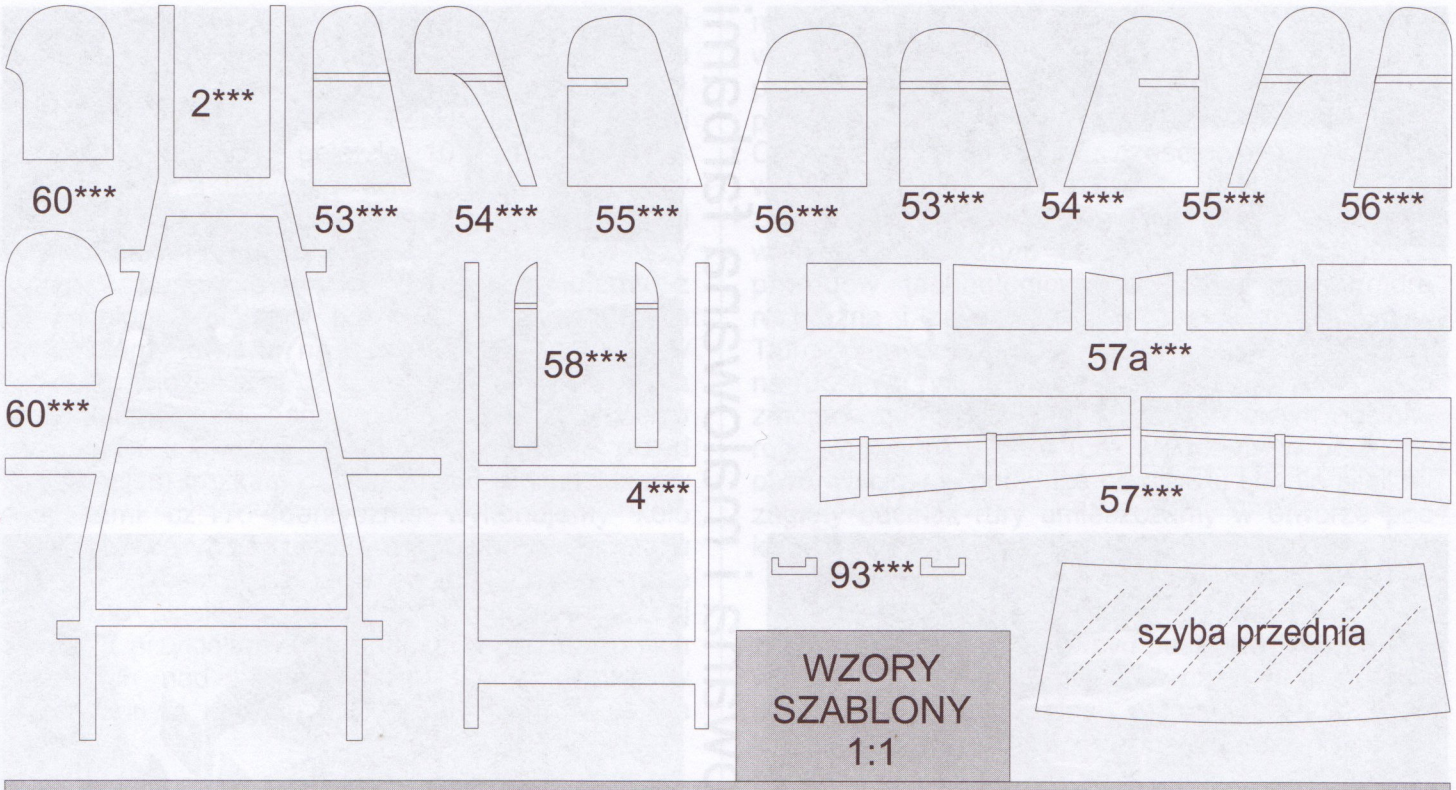

FSO SYRENA 105 BOSTO

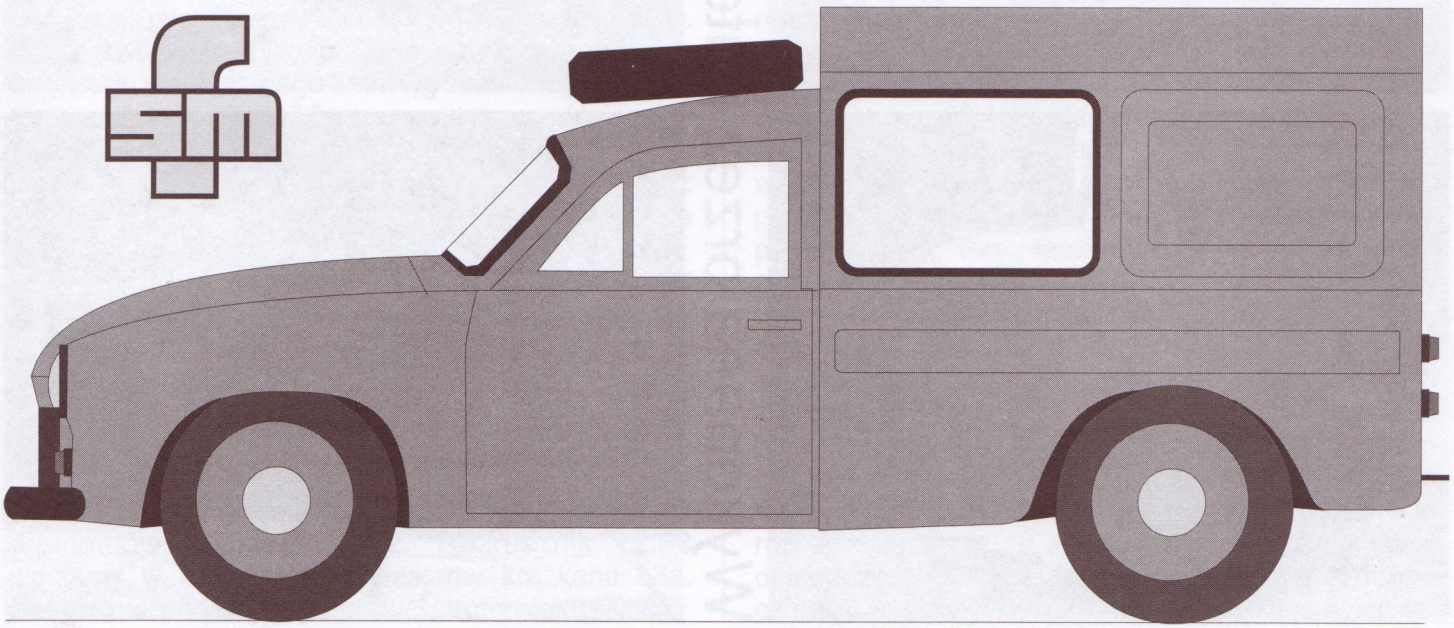

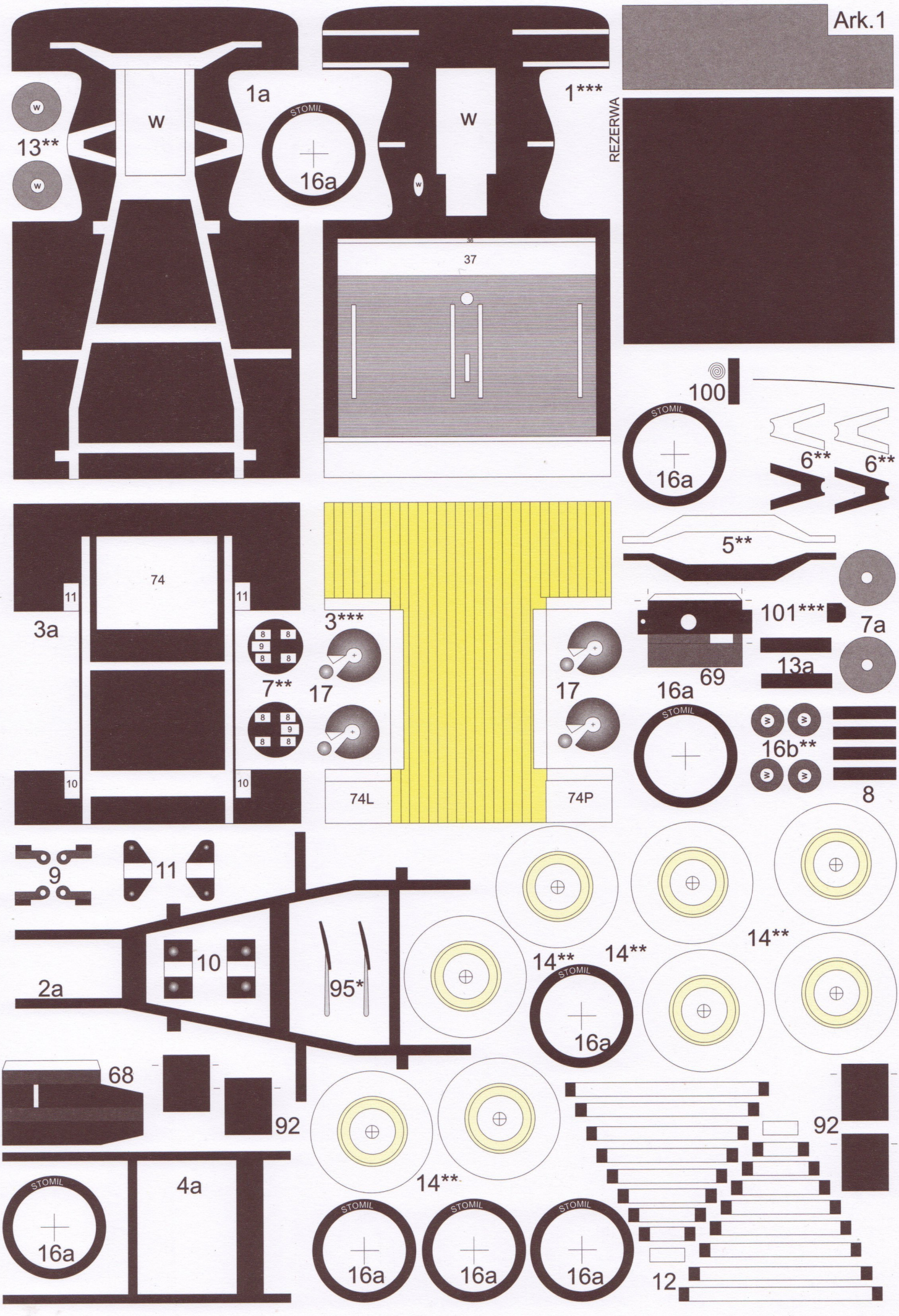
Ark.1
1a
1***
13**
w
STOMIL
16a
REZERWA
37
100
6**
6**
5**
74
11
3a
3***
17
7**
101***
7a
13a
69
16a
16b**
8
74L
74P
9
11
10
2a
95*
14**
68
92
4a
12

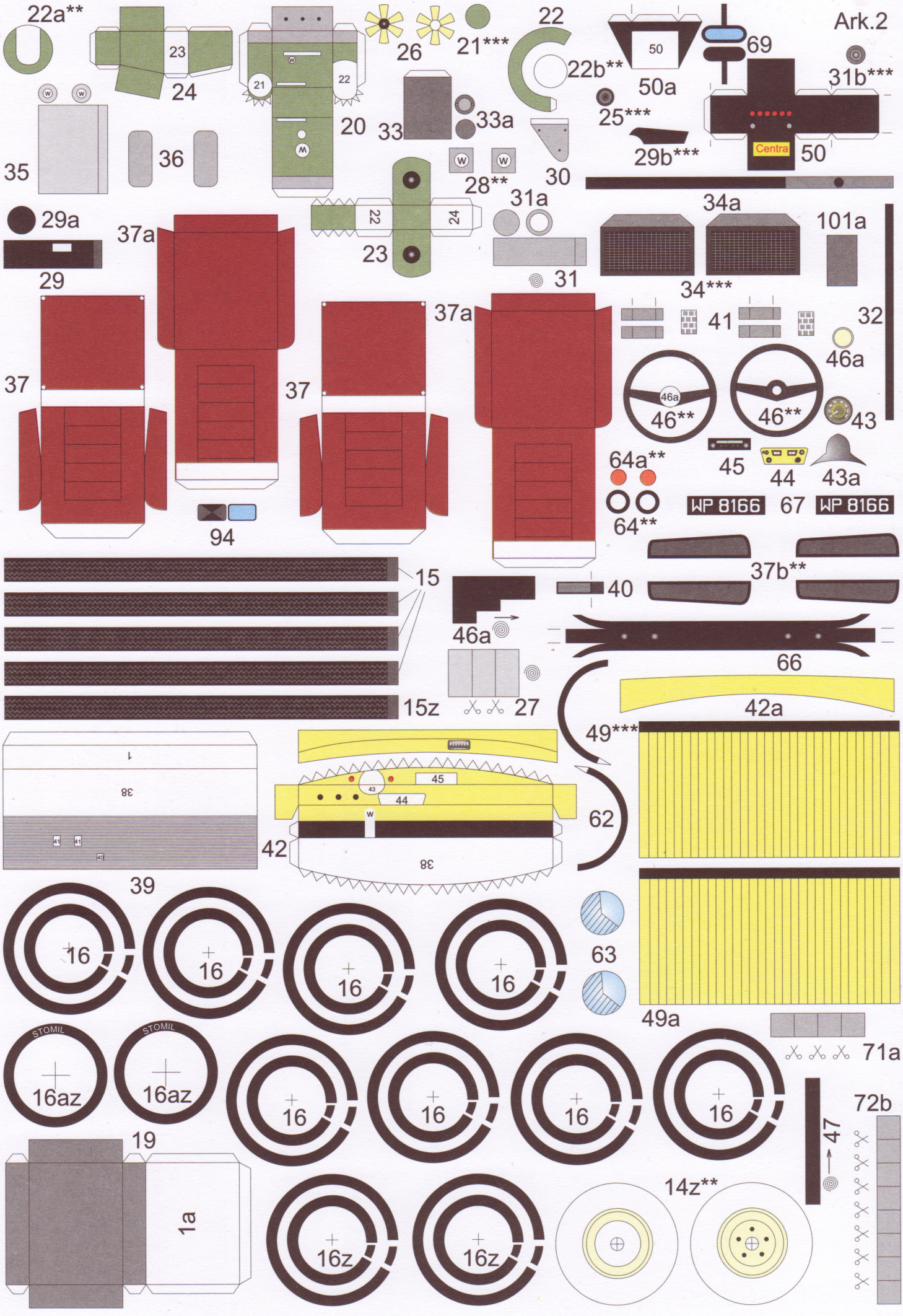
Ark.2
22a**
23
24
21
22
20
26
21***
22
22b**
50
50a
69
31b***
25***
29b***
Centra
50
33
33a
35
36
28**
30
31a
34a
101a
29a
37a
22
24
23
29
31
34***
32
37a
41
46a
37
37
46a
46**
46**
43
64a**
45
44
43a
WP 8166
67
WP 8166
64**
94
15
37b**
40
46a
66
15z
27
42a
49***
1
38
45
43
44
62
41
41
40
42
38
39
16
16
16
16
63
49a
71a
STOMIL
STOMIL
16az
16az
16
16
16
16
72b
47
19
1a
14z**
16z
16z

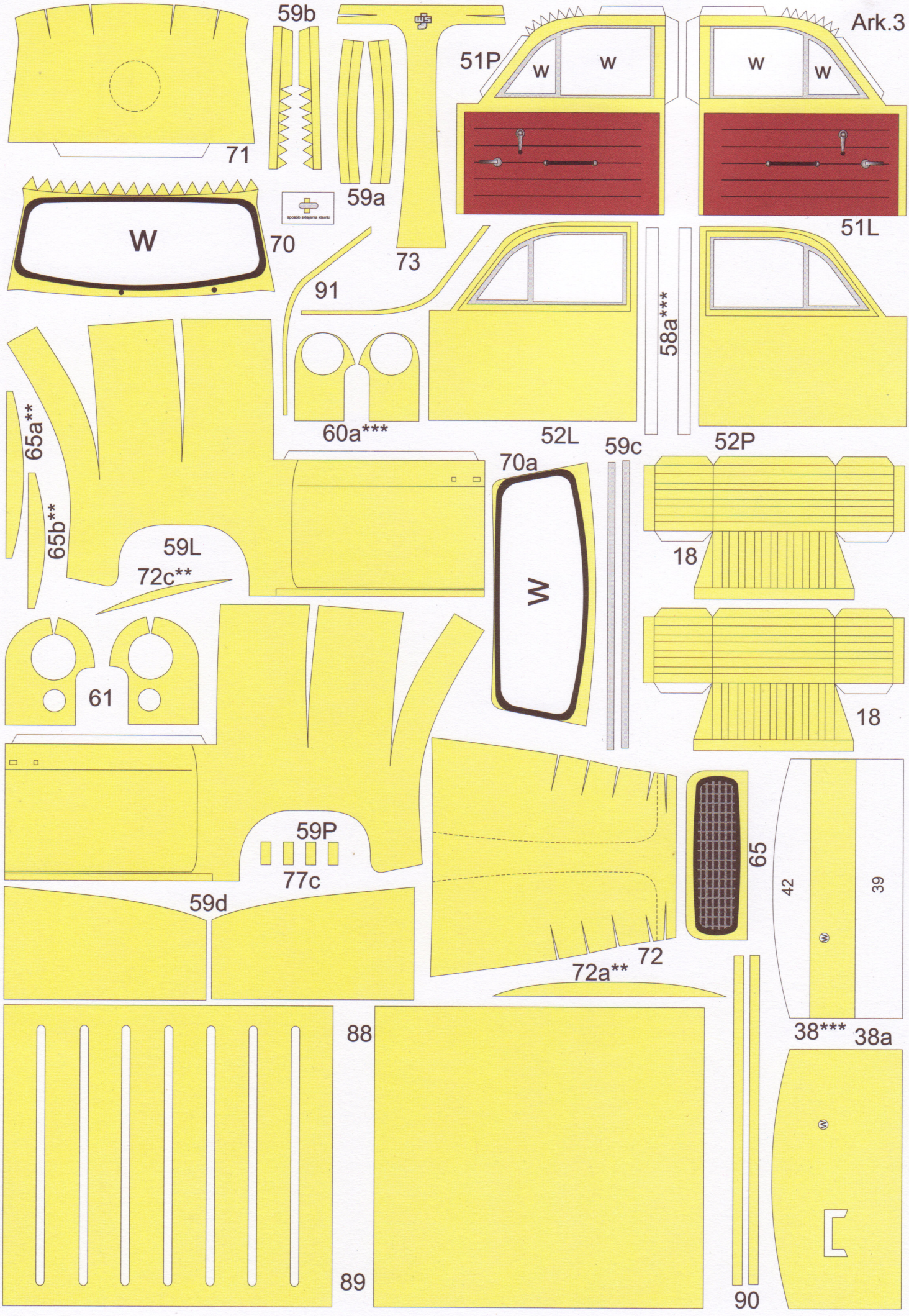
Ark.3
71
59b
59a
73
51P
W
W
W
W
51L
W
70
sposób składania klamki
91
58a***
60a***
52L
52P
65a**
65b**
59L
72c**
70a
W
59c
18
18
61
59P
77c
59d
65
42
39
W
72
72a**
38***
38a
W
88
89
90

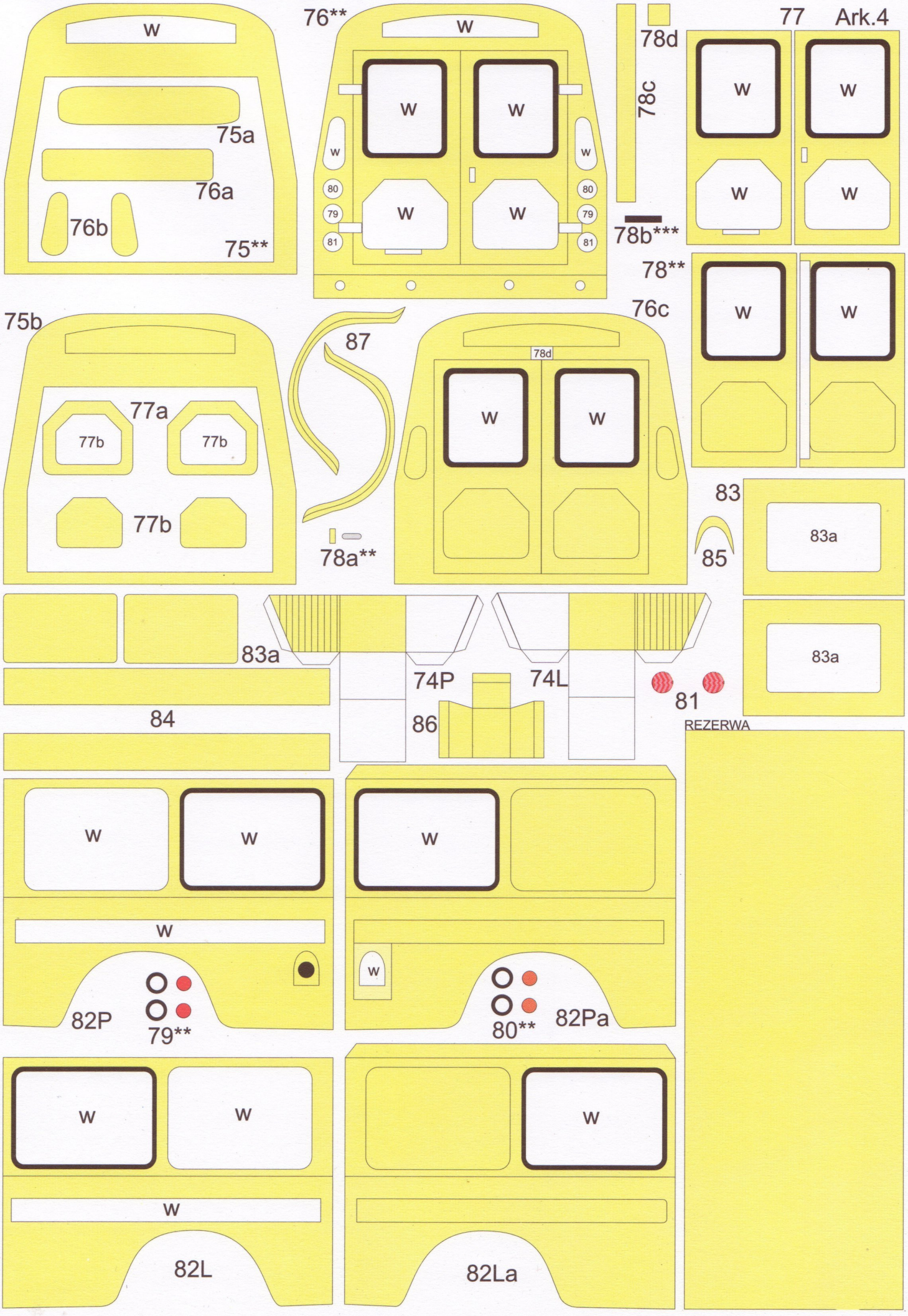
Ark.4
w
75a
76a
76b
75**
76**
80
79
81
78d
78c
78b***
77
78**
75b
77a
77b
87
78a**
76c
83
85
83a
74P
74L
84
86
81
REZERWA
82P
79**
80**
82Pa
82L
82La

MODELE KARTONOWE MODELIK www.modelik.pl

PUMA

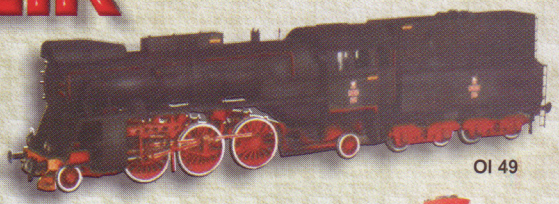
Ol 49

POLONEZ

PTS+ BRDM

BOMBARDA

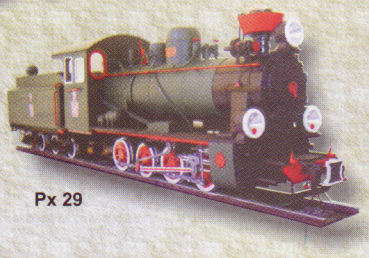
Px 29

BULLDOG

T-27

KRAB

FORD G.P.A.

M35

FIAT 621

Ba-64

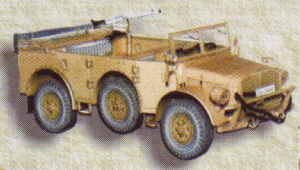
HORCH 1a

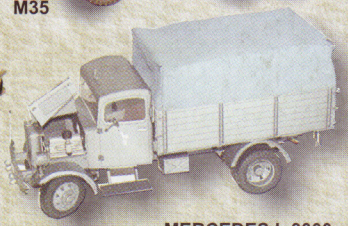
MERCEDES L 3000

KUBELWAGEN

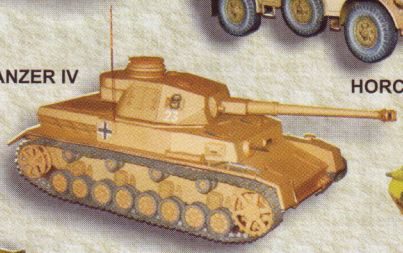
PANZER IV

BTR-80

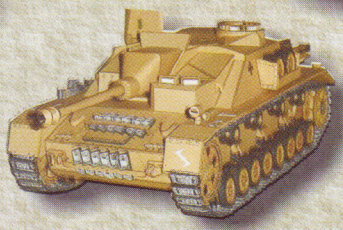
StuG IV

HETZER

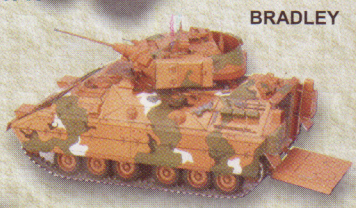
BRADLEY

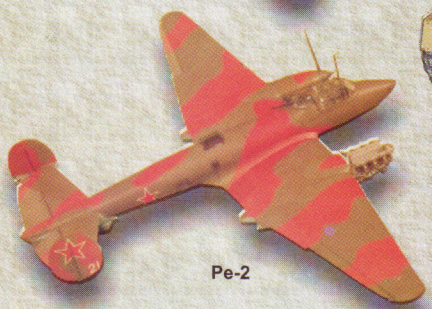
Pe-2

HUMMEL

Sd.Kfz 250/1

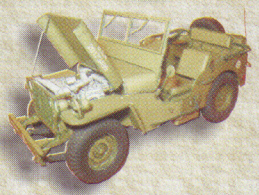
WILLYS JEEP

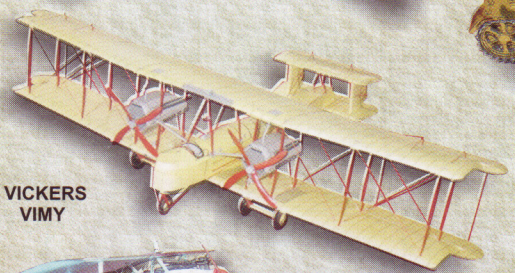
VICKERS VIMY

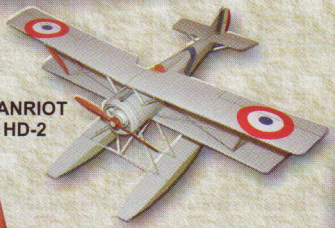
HANRIOT HD-2

Gaz-67

ALBATROS D.V

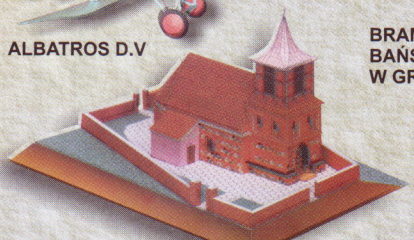
KOŚCIÓŁ W SZCZECINIE POMORZANACH

BRAMA BAŃSKA W GRYFINIE

KOŚCIÓŁ W SZCZECINIE DĄBIU

KOŚCIÓŁ W GRYFINIE

PROWADZIMY SPRZEDAŻ WYSYŁKOWĄ - AKTUALNĄ OFERTĘ WYSYŁAMY PO OTRZYMANIU KOPERTY ZE ZNACZKIEM

UWAGA: POKRYWAMY KOSZTY PRZESYŁKI* (*MINIMALNE ZAMÓWIENIE WYNOSI 35,00 ZŁ)

Wydawnictwo "MODELIK"; 74-100 Gryfino; skr. poczt. 145 tel./faks: (091) 40-45-299 e-mail: biuro@modelik.pl